

DE VLAAMS MINISTER VAN BEGROTING, FINANCIEN EN ENERGIE
EN DE VLAAMS MINISTER VAN BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, WONEN, GELIJKE KANSEN
EN ARMOEDEBESTRIJDING

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

- Betreft:**
- Ontwerp van koninklijk besluit tot berekening en verdeling, voor het jaar 2017, van het bijzonder krediet ten voordele van de gemeenten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden die vrijgesteld zijn van de onroerende voorheffing;
 - Ontwerp van koninklijk besluit tot berekening en verdeling, voor het jaar 2017, van het bijzonder krediet ten voordele van de gewesten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden vrijgesteld van onroerende voorheffing;
 - Ontwerp van bijkomend koninklijk besluit tot berekening en verdeling, voor de jaren 2014 tot 2017, van het bijzonder krediet ten voordele van de gemeenten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden die vrijgesteld zijn van de onroerende voorheffing;
 - Ontwerp van bijkomend koninklijk besluit tot berekening en verdeling, voor de jaren 2014 tot 2017, van het bijzonder krediet ten voordele van de gewesten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden vrijgesteld van onroerende voorheffing;
 - Standpuntbepaling

1 INHOUDELIJK

1.1 Rechtsbasis en berekeningswijze van het bijzonder krediet ten voordele van de gemeenten en de gewesten

- Bijzonder krediet ten voordele van de gemeenten

Vele gemeenten derven inkomsten in de vorm van opcentiemen op de onroerende voorheffing doordat zich op hun grondgebied eigendommen bevinden die krachtens de fiscale wetgeving vrijgesteld zijn van onroerende voorheffing. Het gaat om de eigendommen vermeld in artikel 63,

§2, van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de gemeenschappen en de gewesten.

Op de federale begroting wordt ter compensatie van die gederfde opcentiemen jaarlijks een bijzonder krediet uitgetrokken. Dat bijzonder krediet wordt ook "Dode Hand" genoemd. Het wordt verdeeld onder de betrokken gemeenten op basis van het respectieve bedrag aan fiscale minderopbrengst.

Artikel 63, §2, eerste lid, van de bijzondere financieringswet geeft een opsomming van de eigendommen die zijn vrijgesteld van de onroerende voorheffing. Het betreft met name:

"1° de onroerende goederen, eigendom van een vreemde Staat of van een instelling van internationaal publiek recht;

2° de onroerende goederen, uitsluitend eigendom of mede eigendom van de federale overheid, van een federale instelling van openbaar nut of van een federaal autonoom overheidsbedrijf, die aangewend worden voor een openbare dienst of voor een dienst van algemeen nut, waarvan de werking zich uitstrekt over het Rijk, een Gemeenschap, een Gewest of ten minste een provincie."

Artikel 63, §2, tweede lid, van de bijzondere financieringswet vermeldt de uitzonderingsgevallen op artikel 63, §2, eerste lid, 2°, namelijk:

"1° de gebouwen bestemd voor de buitendiensten van de bedoelde administratieve diensten, instellingen en bedrijven, met uitzondering van die welke de gewestelijke, provinciale of daarmee gelijkgestelde besturen onderbrengen van de ministeriële departementen, van de Post, van Belgacom en van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen;

2° de gebouwen bestemd voor de diensten van de rechterlijke macht, met uitzondering van het Hof van Cassatie, de hoven van beroep, het Militair Gerechtshof en de arbeidshoven;

3° de ziekenhuizen;

4° de gebouwen bestemd voor de centra van de administratieve diensten die bevoegd zijn voor sport en openluchtrecreatie;

5° de gebouwen bestemd voor de diensten die bevoegd zijn voor arbeidsbemiddeling en beroepsopleiding;

6° de onderwijsinstellingen, met inbegrip van de universiteiten en de administratieve gebouwen die afhankelijk zijn van de genoemde instellingen;

7° de gebouwen bestemd voor de erediensten;

8° de stations."

Onder "onroerende goederen" wordt verstaan: de gebouwde en ongebouwde percelen met uitsluiting van het materieel en de outillering bedoeld in artikel 471 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992. De vereiste voorwaarden worden beoordeeld per volledig kadastraal perceel en, in voorkomend geval, volgens de bestemming van het belangrijkste deel van het kadastraal perceel.

Artikel 63, §3, eerste en tweede lid, van de bijzondere financieringswet, bepalen respectievelijk het dekkingspercentage en de berekeningswijze van het bijzonder krediet.

Beide werden gewijzigd door de bijzondere wet van 19 juli 2012 houdende een correcte financiering van de Brusselse Instellingen, meer bepaald door art. 2, 1° en 2° van die bijzondere wet, die in werking zijn getreden op 1 januari 2014.

Het gewijzigde artikel 63, §3, eerste lid, van de bijzondere financieringswet, bepaalt nu dat het bijzonder krediet volledig de niet-inning van de gemeentelijke opcentiemen op de onroerende voorheffing dekt, in plaats van ten minste 72%, zoals dat het geval was tot en met de berekening en verdeling van het bijzonder krediet voor 2013. Tot 2013 werd altijd maar 72% van de gederfde gemeentelijke ontvangsten uitbetaald.

Verder bepaalt het gewijzigde artikel 63, §3, tweede lid, van de bijzondere financieringswet dat het bijzonder krediet als volgt wordt berekend:

- op basis van de gewestelijke aanslagvoeten en de gemeentelijke opcentiemen vastgesteld op 1 januari van het voorgaande jaar. Tot 2013 was dit steeds op basis van de gewestelijke en gemeentelijke aanslagvoeten op 1 januari 1993;
- op basis van de meest recent beschikbare officiële gegevens over de kadastrale inkomens;
- met toepassing van de indexering van de kadastrale inkomens;
- voor de onroerende goederen waarvan de federale overheid mede eigenaar is, op basis van het gedeelte van het kadastrale inkomen dat overeenstemt met het aandeel van de federale overheid in de mede-eigendom.

- Bijzonder krediet ten voordele van de gewesten

De bijzondere wet van 19 juli 2012 houdende een correcte financiering van de Brusselse Instellingen voegde aan artikel 63 van de bijzondere financieringswet van 16 januari 1989 ook een nieuwe paragraaf 4 toe, die eveneens in werking is getreden op 1 januari 2014. De tekst daarvan luidt: “Jaarlijks wordt op de begroting van de FOD Binnenlandse Zaken een bijzonder krediet uitgetrokken ten gunste van de gewesten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden die zijn vrijgesteld van de onroerende voorheffing. Dit krediet, dat wordt berekend op de in de paragrafen 1 tot 3 bepaalde wijze, dekt volledig de niet-inning van de onroerende voorheffing door de gewesten. Voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest dekt deze vergoeding ook volledig de niet-inning van de opcentiemen van de agglomeratie op die voorheffing waartoe op 1 januari van het voorgaande jaar is beslist”.

Dit houdt in dat er vanaf 1 januari 2014 ook een federale vergoeding wordt uitgekeerd aan de 3 gewesten voor de derving van de gewestbelasting op de niet-inning van onroerende voorheffing. Die vergoeding wordt volgens dezelfde, hierboven vermelde bepalingen, berekend.

- Correctie foute kadastragegevens Mechelen en Gent

Via de mailberichten van 5 en 18 mei 2017 meldde de federale overheidsdienst Financiën aan de federale overheidsdienst Binnenlandse Zaken dat het repertorium “Dode Hand” foute kadastragegevens bevat voor de steden Mechelen en Gent voor de jaren 2014 en 2017.

Een nieuwe berekening levert de stad Mechelen een supplement van 501.972 euro op, de stad Gent een supplement van 405.115 euro en het Vlaamse Gewest 60.766 euro. Daarom werden twee bijkomende ontwerpen van koninklijke besluiten opgemaakt om deze fouten recht te zetten.

1.2 Overlegprocedure

De berekeningswijze en de verdeling van het bijzonder krediet worden, overeenkomstig de bovenvermelde bepalingen, vastgesteld bij een in ministerraad overlegd koninklijk besluit, na overleg met de betrokken gewestregeringen. Vooraleer de ministerraad formeel het koninklijk besluit kan treffen, is dus de uitdrukkelijke instemming van de Vlaamse Regering vereist.

- Het globale compensatiekrediet voor alle Belgische gemeenten samen voor het jaar 2017 bedraagt 87.987.987 euro (t.o.v. 88.724.375 euro in 2016). Het dekt volledig de niet-inning van de gemeentelijke opcentiemen op de onroerende voorheffing.

Het compensatiekrediet voor de Vlaamse gemeenten bedraagt 7.905.945 euro (t.o.v. 8.328.814 euro in 2016).

- Het globale compensatiekrediet voor alle gewesten samen voor het jaar 2017 bedraagt 3.349.955 euro (t.o.v. 3.437.893 euro in 2016).

Het compensatiekrediet voor het Vlaamse Gewest bedraagt 597.236 euro (t.o.v. 623.245 euro in 2016).

- Aanvullend worden er nog extra kredieten voorzien om berekeningsfouten van de FOD Financiën recht te zetten voor Mechelen (501.972 euro), Gent (405.115 euro) en het Vlaams Gewest (60.766 euro).

De FOD Binnenlandse Zaken zal de toegekende sommen rechtstreeks op de rekeningen van het Vlaams Gewest en de Vlaamse gemeenten storten.

2. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE BEGROTING VAN DE VLAAMSE GEMEENSCHAP

Het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit tot berekening en verdeling, voor 2017, van het bijzonder krediet ten voordele van de gewesten, heeft een gunstige weerslag van 597.236 euro op de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

Het bijkomend koninklijk besluit tot berekening en verdeling, voor de jaren 2014 tot 2017, van het bijzonder krediet ten voordele van de gewesten, heeft een gunstige weerslag van 60.766 euro op de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.

2.1 Advies van de Inspectie van Financiën

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 9 augustus 2017. De Inspectie van Financiën signaleerde wel een foutief bedrag in artikel 1 van het ontwerp van Koninklijk Besluit tot berekening en verdeling, voor het jaar 2017, van het bijzonder krediet ten voordele van de gemeenten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden die vrijgesteld zijn van de onroerende voorheffing.

Volgens de FOD Binnenlandse Zaken werd een verkeerde bijlage per vergissing aan de gewesten overgemaakt. Het correcte totaalbedrag is 87.987.978 euro in plaats van 88.724.475 euro. Het ontwerp van Koninklijk Besluit werd vervolgens aangepast.

2.2 Begrotingsakkoord

Het begrotingsakkoord werd verleend op 6 oktober 2017.

3. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP DE LOKALE BESTUREN

- a) personeel: geen weerslag
- b) werkingsuitgaven: geen weerslag
- c) investeringen en schuld: geen weerslag
- d) ontvangsten: Het voorliggende ontwerp van koninklijk besluit heeft enkel een financiële weerslag op de gemeenten die inkomsten derven in de vorm van opcentiemen op de onroerende voorheffing doordat zich op hun grondgebied eigendommen bevinden die

krachtens de fiscale wetgeving vrijgesteld zijn van onroerende voorheffing. De financiële weerslag voor die gemeenten is uiteraard positief.

Het verlies door de niet geïnde gemeentelijke opcentiemen bedraagt in 2017 7.905.945 euro voor alle Vlaamse gemeenten samen (op basis van het aantal opcentiemen op 1 januari 2016). Dat verlies wordt nu volledig gecompenseerd door de federale overheid.

De precieze ontvangsten uit het bijzondere krediet staan voor alle betrokken gemeenten vermeld in de bijlage bij het ontwerp van koninklijk besluit.

Aanvullend worden er nog via een bijkomend koninklijk besluit extra kredieten voorzien om berekeningsfouten van de FOD Financiën recht te zetten voor Mechelen (501.972 euro) en Gent (405.115 euro).

Het thans voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit tot berekening en verdeling van het bijzonder krediet 2017 voor de gemeenten, het bijkomend koninklijk besluit tot berekening en verdeling, voor de jaren 2014 tot 2017, van het bijzonder krediet ten voordele van de gemeenten en de bijbehorende lijsten beantwoorden volledig aan de wettelijke vereisten zoals vermeld in punt 1.1 hierboven.

4. WEERSLAG VAN HET VOORSTEL OP HET PERSONEELSBESTAND EN DE PERSONEELSBUDGETTEN

De ontwerpen van koninklijke besluiten hebben geen weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de Vlaamse overheid.

5. KWALITEITSCONTROLE

5.1. RIA

Niet van toepassing

5.2. JOKER

Niet van toepassing

6. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1. in te stemmen met het ontwerp van koninklijk besluit tot berekening en verdeling, voor het jaar 2017, van het bijzonder krediet ten voordele van de gemeenten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden die vrijgesteld zijn van de onroerende voorheffing én met het ontwerp van koninklijk besluit tot berekening en verdeling, voor het jaar 2017, van het bijzonder krediet ten voordele van de gewesten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden vrijgesteld van onroerende voorheffing, alsook met de bijbehorende tabellen inzake de berekening en de verdeling van deze kredieten, zoals opgenomen in bijlage 1;

2. in te stemmen met het bijkomend koninklijk besluit tot berekening en verdeling, voor de jaren 2014 tot 2017, van het bijzonder krediet ten voordele van de gemeenten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden die vrijgesteld zijn van de onroerende voorheffing en met het ontwerp van bijkomend koninklijk besluit tot berekening en verdeling, voor de jaren 2014 tot 2017, van het bijzonder krediet ten voordele van de gewesten op het grondgebied waarvan zich eigendommen bevinden vrijgesteld van onroerende voorheffing; alsook met de bijbehorende tabellen inzake de berekening en de verdeling van deze kredieten, zoals opgenomen in bijlage 2;
3. de minister-president van de Vlaamse Regering te gelasten de federale regering van deze beslissing in kennis te stellen.

De Vlaamse minister van Begroting, Financiën en Energie

Bart TOMMELEIN

De Vlaamse minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en
Armoedebestrijding

Liesbeth HOMANS

Bijlagen:

- Bijlage 1: ontwerp van koninklijk besluit gemeenten en ontwerp van koninklijk besluit gewesten en bijbehorende tabellen;
- Bijlage 2: ontwerp van aanvullend koninklijk besluit gemeenten en ontwerp van aanvullend koninklijk besluit gewesten en bijbehorende tabellen;
- Bijlage 3: het advies van de Inspectie van Financiën;
- Bijlage 4: het begrotingsakkoord.